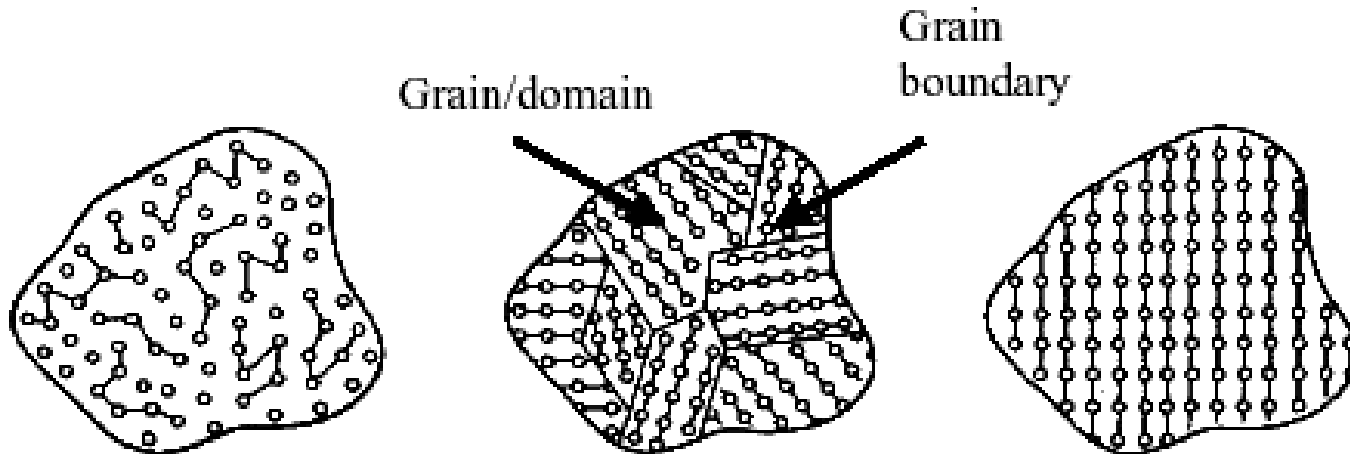
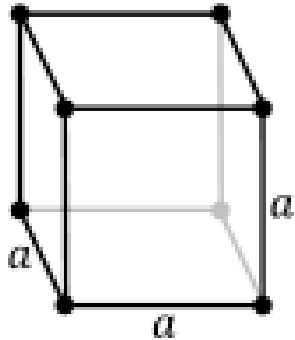

кристали і дефекти напівпровідників

**матеріали:
аморфні – полікристалічні – монокристалічні**

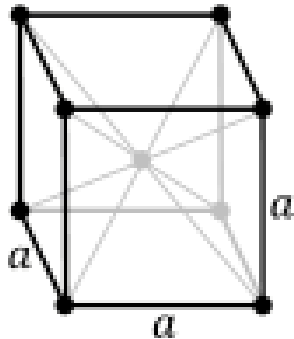
елементарні комірки:

проста кубічна (Simple Cubic lattice)

Po

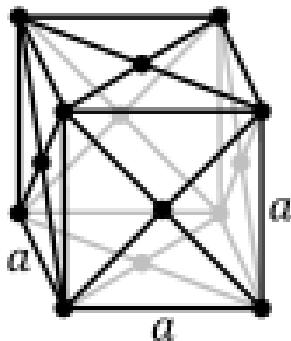
52 % заповнення

об'ємноцентрована кубічна
(Body Centered Cubic lattice, BCC)

α -Fe, Li, Na, K, Na, Mo, Cr, W

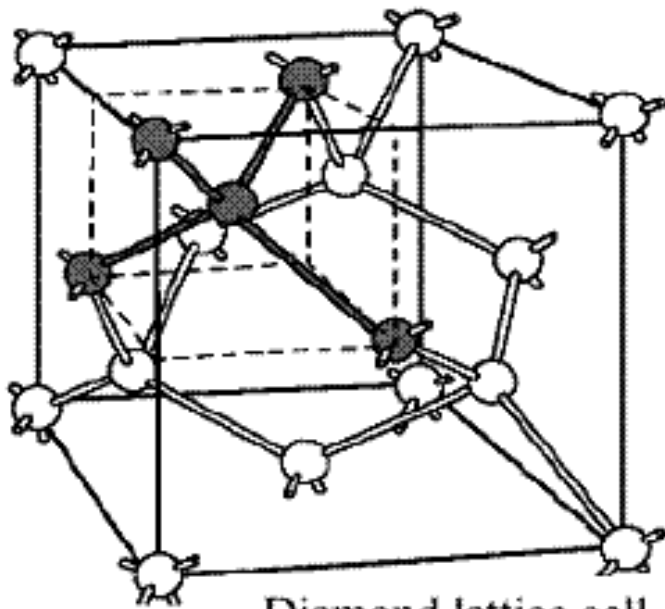
68 % заповнення

гранецентрована кубічна
(Face Centered Cubic lattice, FCC)

Cu, Ag, Au, Al, Ca, Ni, Pb, Pt, Pd, α -Fe

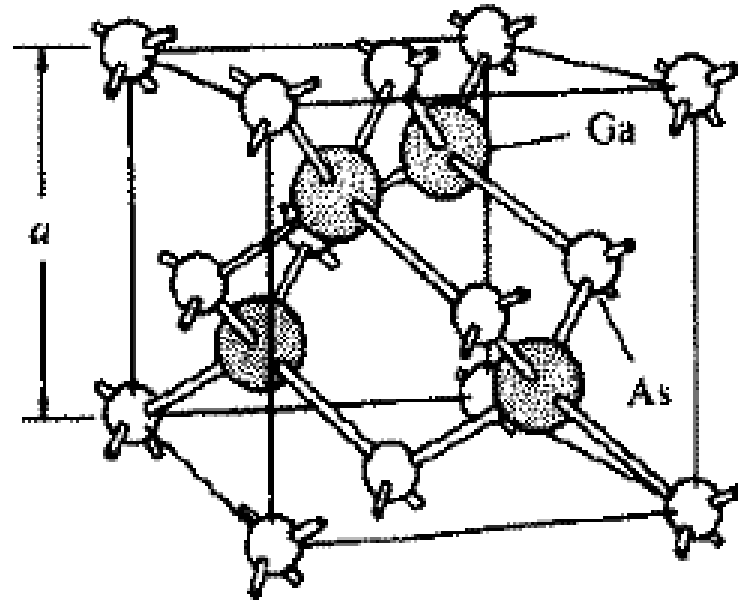
74 % заповнення

Diamond lattice cell

комірка діаманту
(C, Si, Ge, Sn)

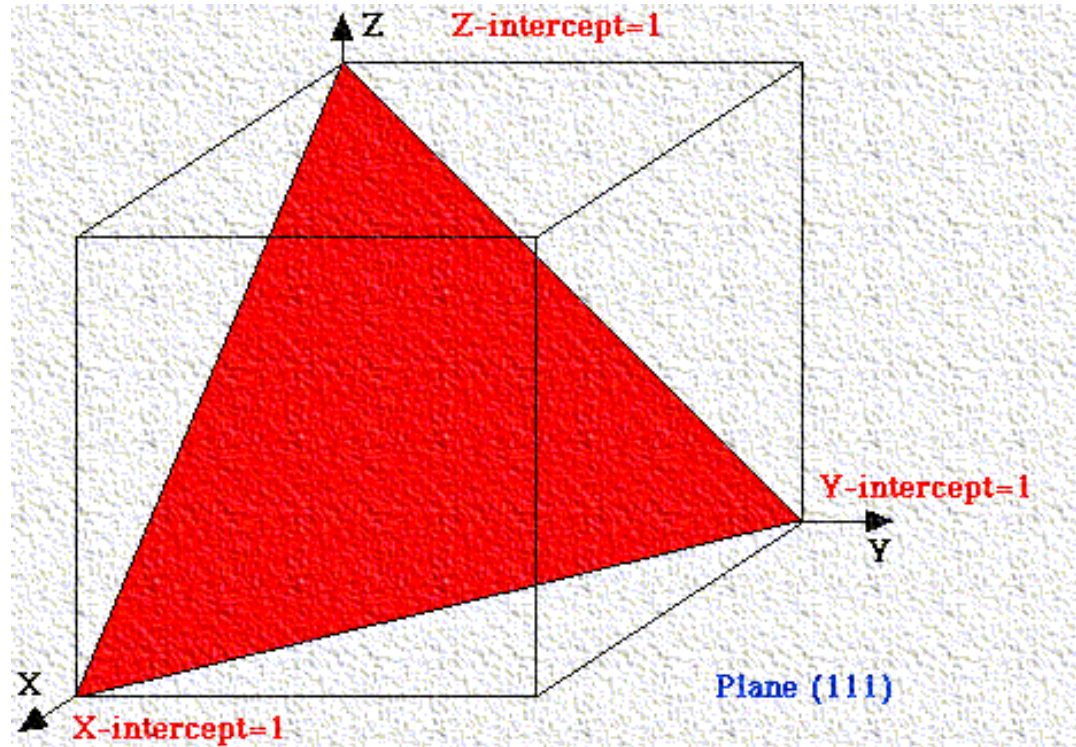
34 % заповнення

Zincblende lattice cell

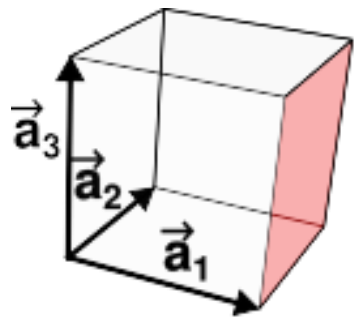
комірка сфалериту
(ZnS, GaAs, CdTe, InP, ZnSe)

індекси Міллера (hkl)

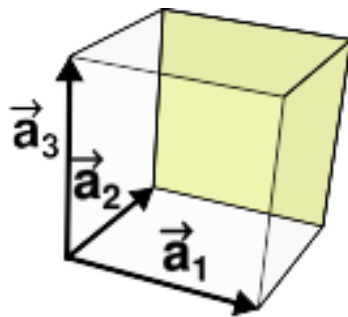

відрізки на осях →
обернені величини →
округлити →
найменші величини
приклад: 2, 1, 3 → 1/2, 1/1, 1/3 → (3, 6, 2)

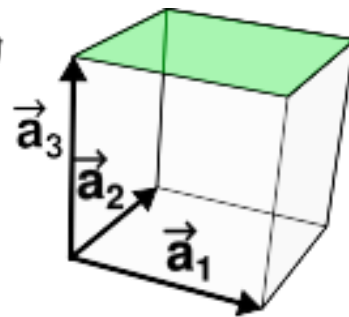
**вектор
перпендикулярний
до даної площини**

(100)

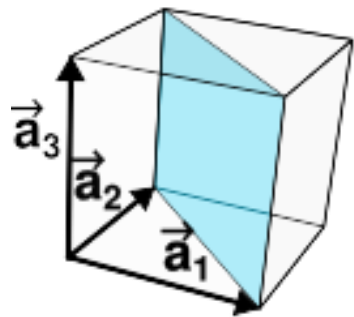

(010)

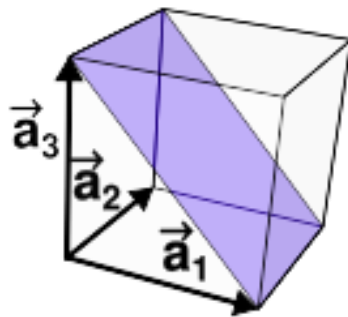

(001)

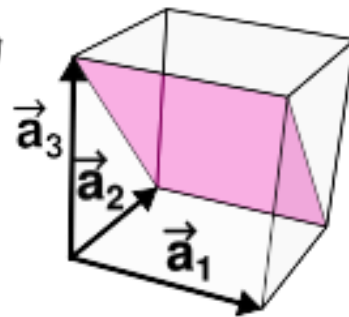
якщо
площина паралельна осі
то відповідний індекс =0

(110)

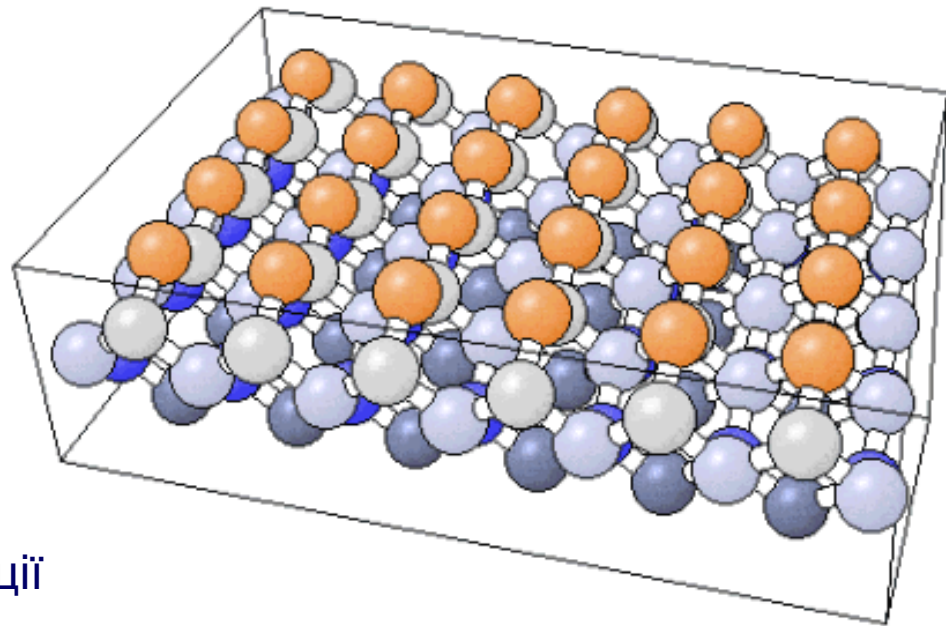
(101)

(011)

в кубічній комірці Si
діагональні площини
мають еквівалентні
властивості:

$$100 = 010 = 001$$

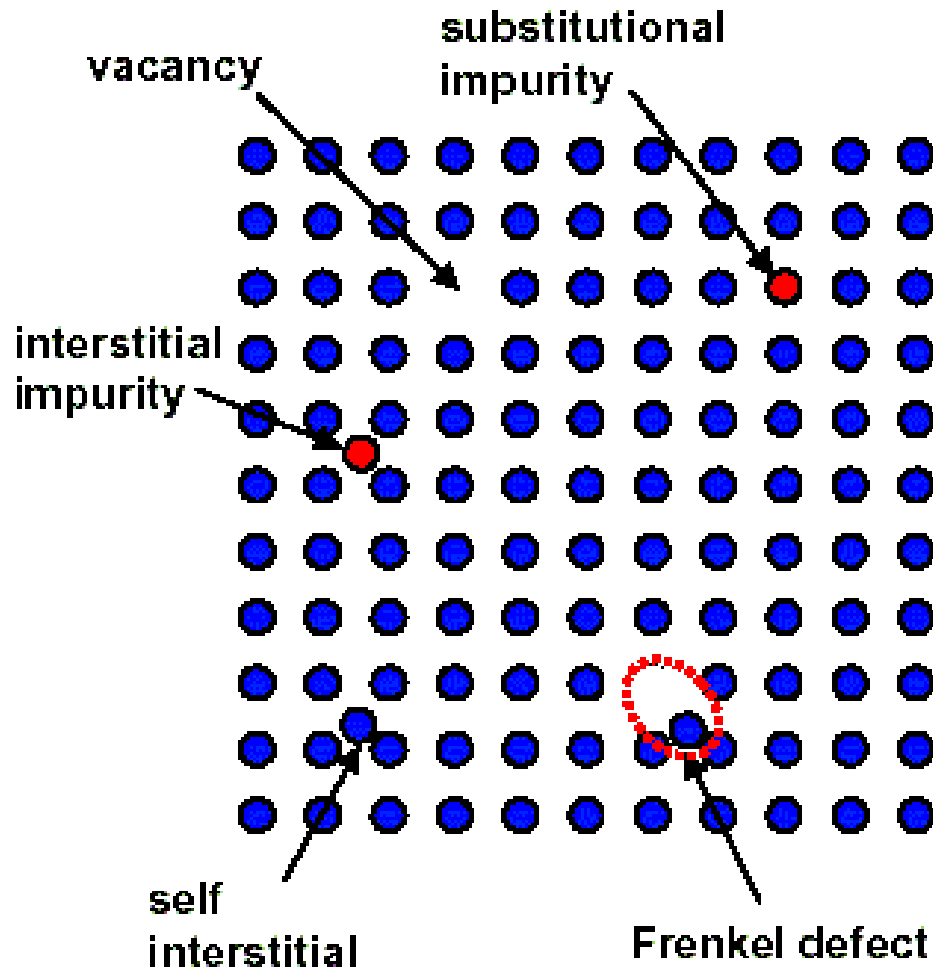
властивості поверхні Si
залежать від
кристалохімічної орієнтації

площина (100) має меншу атомну густину

- менша густина струму
- менша ємність елементів транзистора
- менша швидкість росту кристалу
- менша швидкість окислення поверхні

площина (100) більш придатна для транзисторів MOS

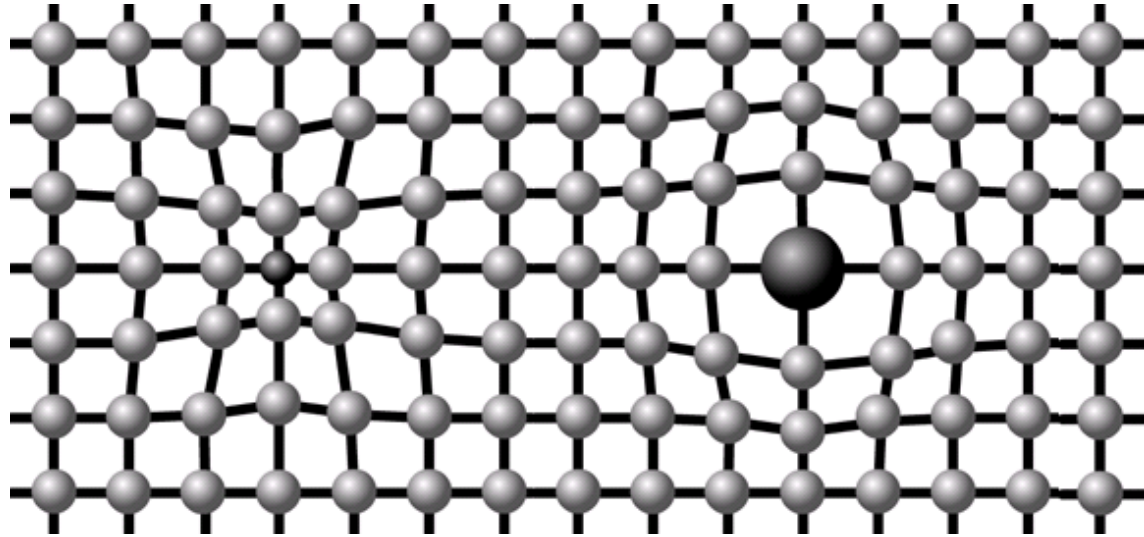
площина (111) більш придатна для біполярних транзисторів

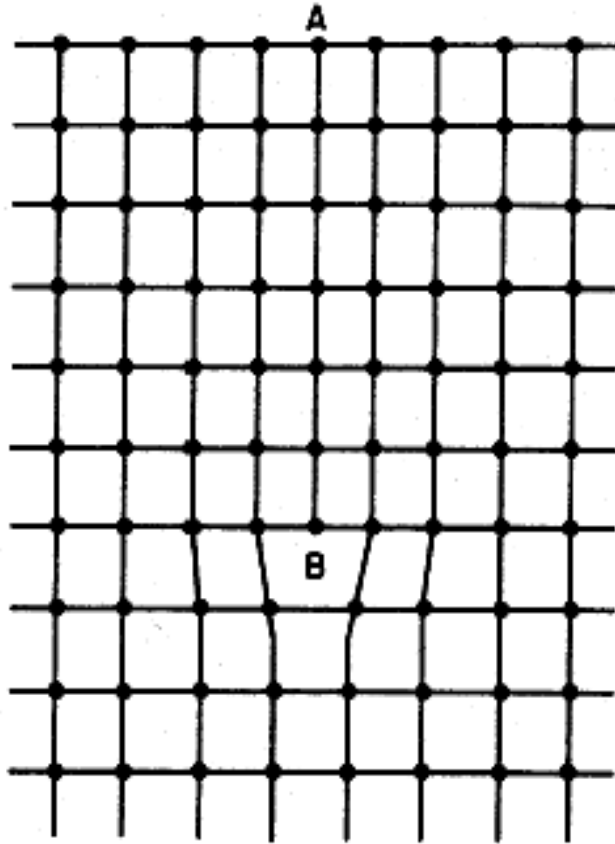
точкові дефекти:

- **домішка**
- **вакансія**
- **позавузловий атом**
- **позавузлова домішка**
- **дефект Френкеля**

домішки спричиняють деформацію кристалічної ґратки

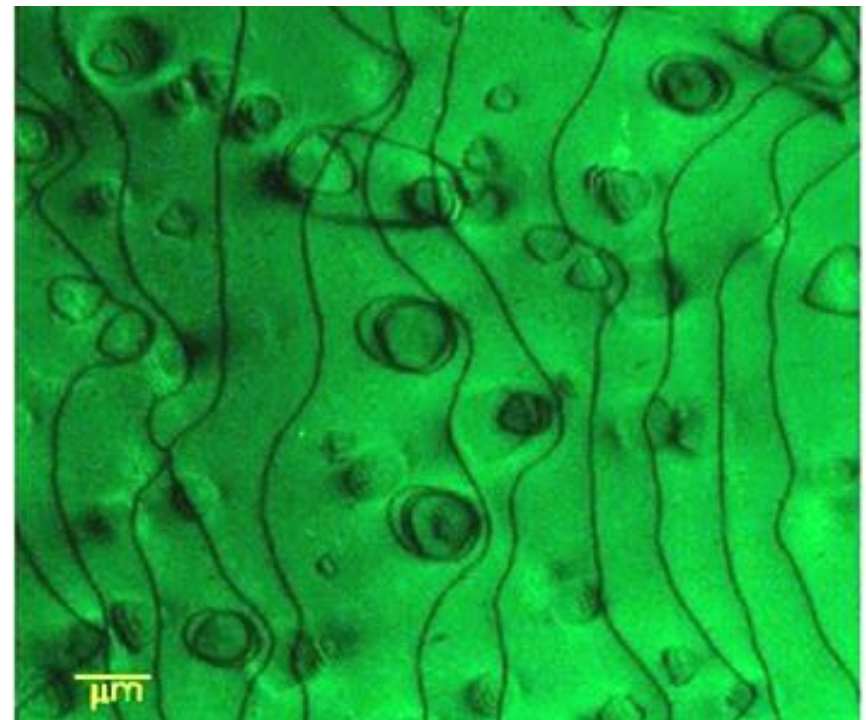
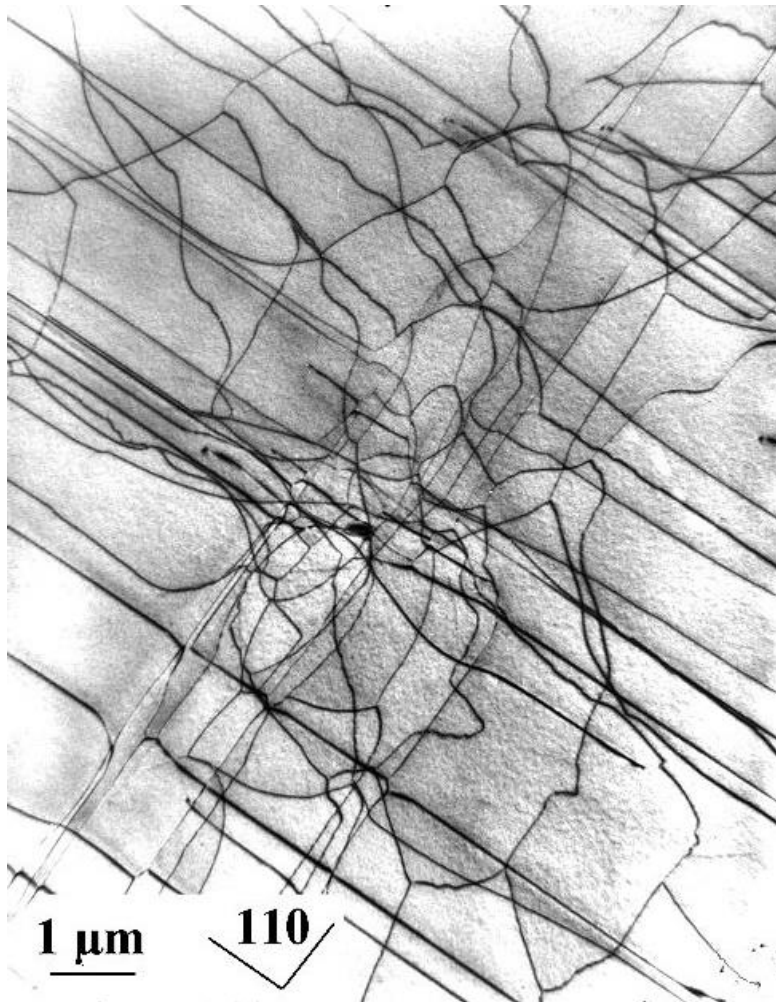

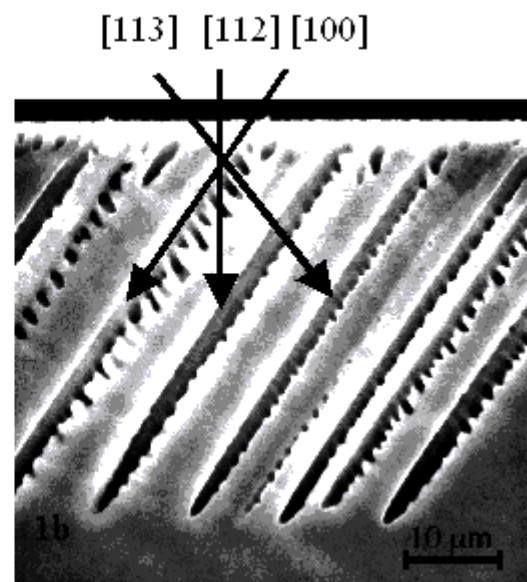
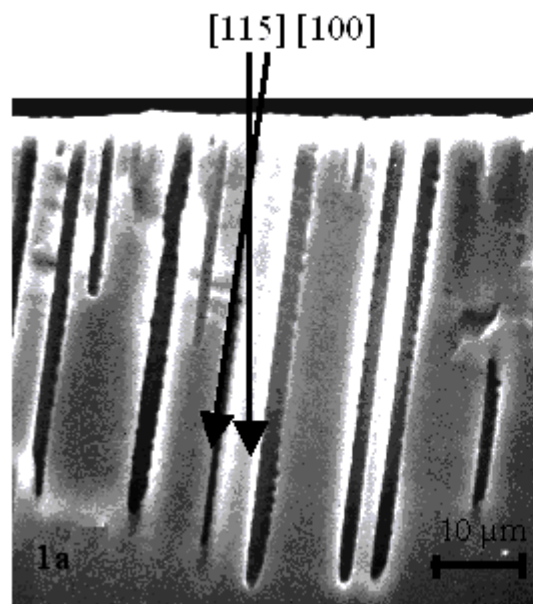
лінійний дефект –
дислокація

TEM dyslokacji na powierzchni:

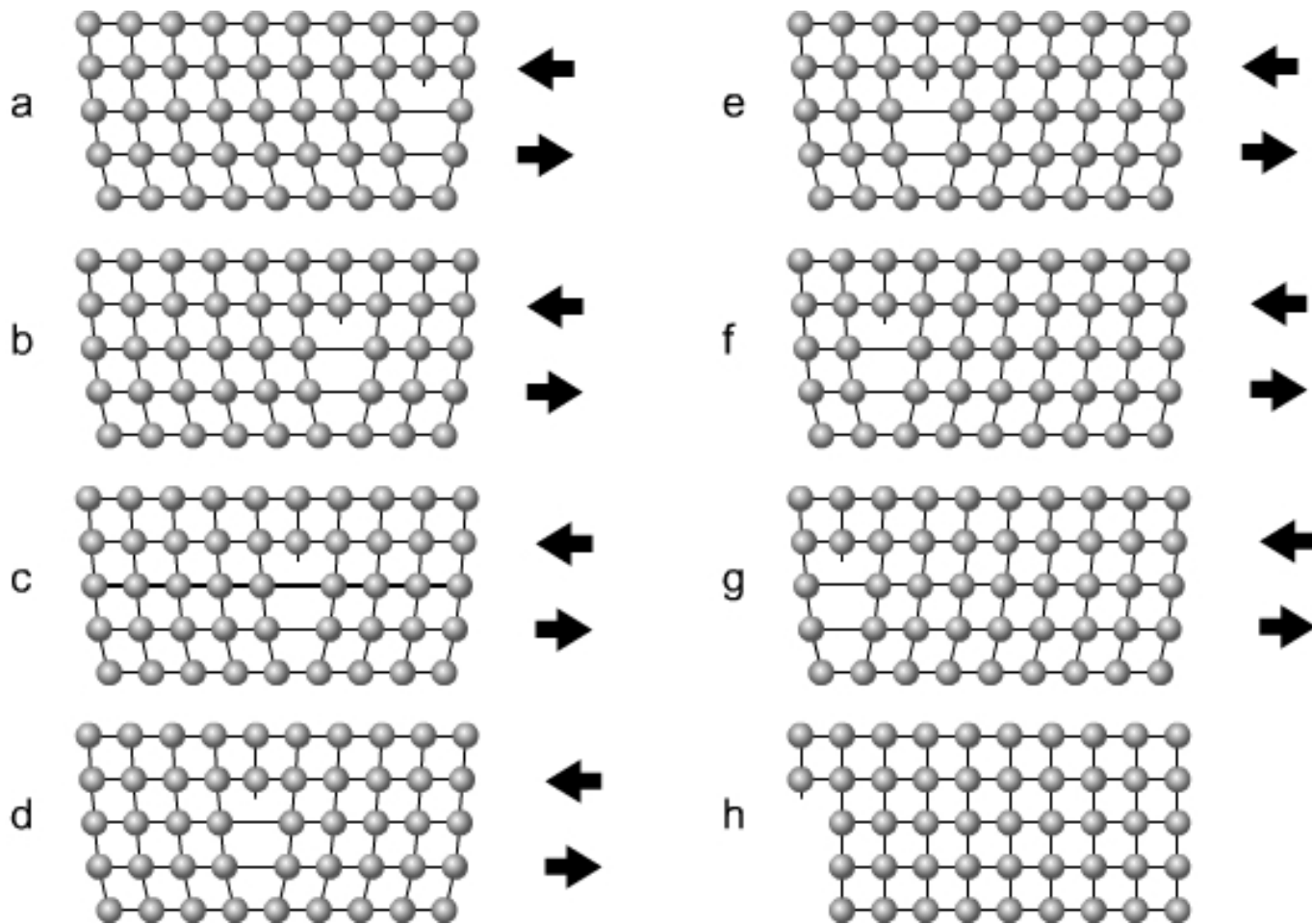
Si

Ni

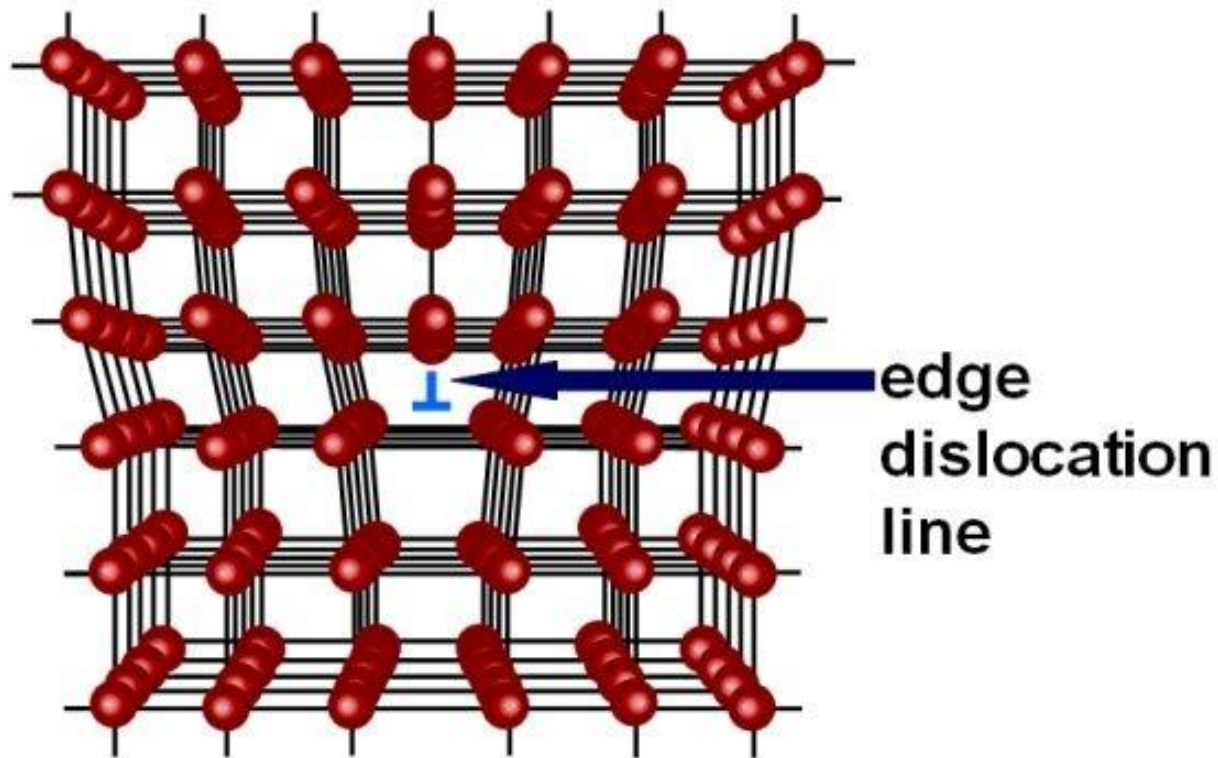

дислокації в монокристалах Si

механізм міграції дислокацій в кристалі

лінійні дислокації утворюють планарні дислокації

кластерні дефекти:

вище границі розчинності
домішки об'єднуються
гнонами

